

Factsheet knelpuntenenquête

Mondproblemen in de palliatieve fase

Achtergrond

Patiënten in de palliatieve fase hebben vaak te maken met veranderingen in de mond ten gevolge van een verminderende mondhygiëne, ziekte en behandeling. Deze kunnen leiden tot klachten en problemen die de levenskwaliteit verminderen. Zo kan bijvoorbeeld een droge mond niet alleen erg onplezierig zijn, maar ook ten grondslag liggen aan problemen met praten en slikken, verminderde smaak, infecties in de mond, halitosis, cariës, parodontale problemen en verlies van gebitselementen met als gevolg een verslechterde voedingstoestand, en problemen op het gebied van sociale contacten en intimiteit. Patiënten hebben vaak verschillende klachten van en/of in de mond tegelijkertijd. Deze klachten kunnen grote effecten hebben op de fysieke en psychische gesteldheid van de patiënt. De richtlijn Mondproblemen ondersteunt zorgverleners die betrokken zijn bij de zorg voor mensen met mondproblemen in de palliatieve fase en hun naasten.

De herziening van de richtlijn Mondproblemen is onderdeel van het meerjarenplan richtlijnen palliatieve zorg 2018-2023 van de KNMG en IKNL, waarin 28 richtlijnen evidence-based worden herzien.

De werkgroep die verantwoordelijk is voor de herziening van de richtlijn bestaat uit vertegenwoordigers vanuit Verenso, KNMT, NIV, NVLF, V&VN, FTWV, Palliatief en NVM Mondhygiënist. De herziening staat onder leiding van voorzitter dr. G.J. van der Putten, specialist ouderengeneeskunde en kaderarts palliatieve zorg.

Knelpuntenenquête

Op 22 december 2022 is een enquête uitgezet. De knelpuntenenquête had de vorm van een online vragenlijst en is uitgezet via relevante wetenschappelijke en beroepsverenigingen, social media en de leden van de richtlijnwerkgroep en klankbordgroep. De respondenten zijn gevraagd hoe belangrijk zij de uitwerking van bepaalde knelpunten in de

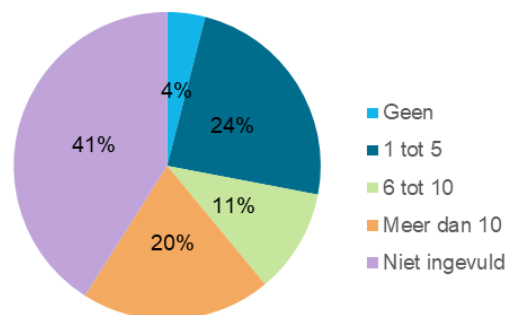
herziene richtlijn vinden. Daarnaast bevatte de enquête een aantal achtergrondvragen.

De enquête is volledig ingevuld door 279 respondenten. Zes respondenten zijn patiënt of patiëntvertegenwoordiger. De andere respondenten vertegenwoordigen de volgende beroepsgroepen:

Beroepsgroepen
Diëtist
Huisarts
Internist (inclusief internist-oncoloog)
Logopedist
Mondhygiënist
Overig
Patiënt of patiëntvertegenwoordiger
Specialist ouderengeneeskunde
Tandarts
Tandarts geriatric
Verpleegkundige
Verpleegkundig specialist
Verzorgende

De respondenten zijn met name werkzaam in een mondzorgpraktijk, ziekenhuis en verzorging- of verpleeghuis.

Aan de respondenten die zorgverlener zijn is gevraagd hoeveel patiënten in de palliatieve fase met mondklachten zij in het afgelopen jaar zagen:

32% van de respondenten was al bekend met de huidige richtlijn Mondklachten in de palliatieve

fase [2010]. Een kwart van hen raadpleegt de richtlijn één tot twee keer per maand.

Knelpunten

De respondenten is gevraagd in hoeverre zij de uitwerking van de genoemde knelpunten in de nieuwe richtlijn van belang vinden. Per knelpunt kon men kiezen uit: 'essentieel', 'belangrijk', 'niet belangrijk' en 'weet ik niet/neutral'. In figuur 1 onderaan deze pagina is weergegeven wat de respondenten hebben geantwoord per knelpunt.

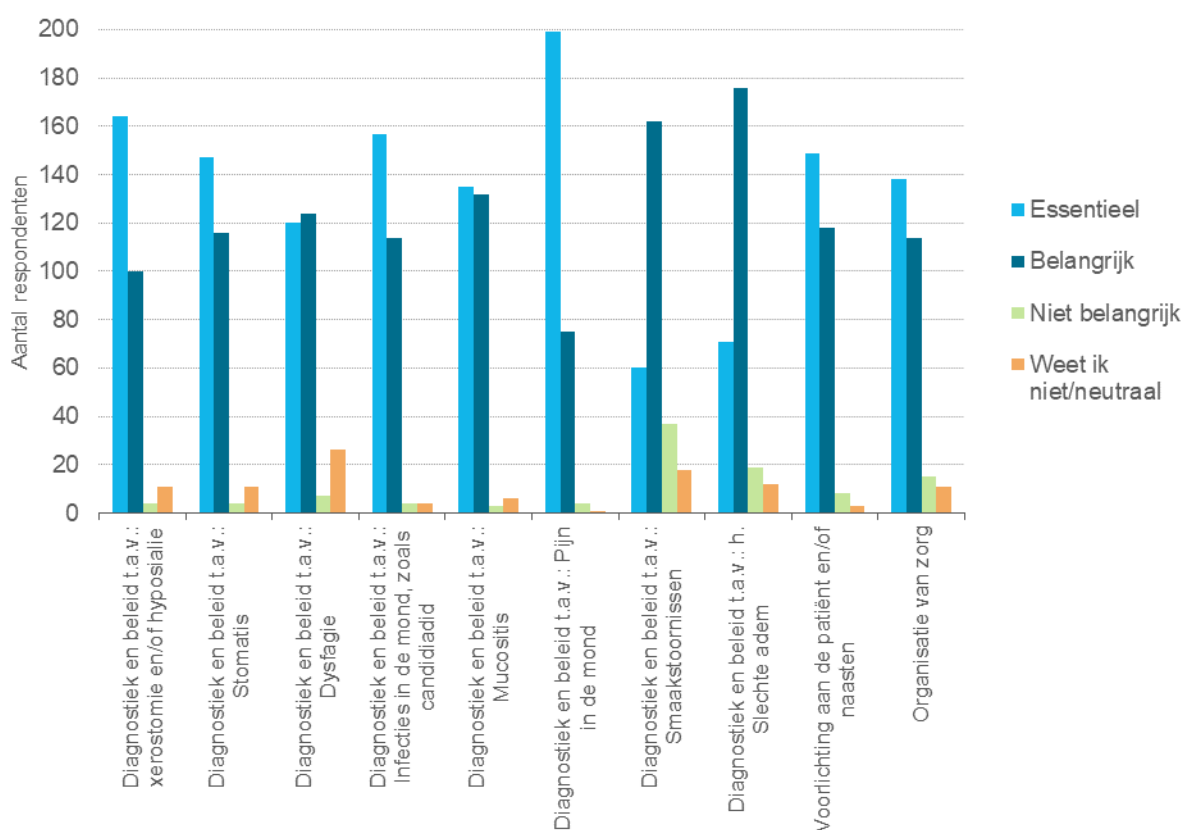
De respondenten hadden ook de mogelijkheid om aanvullende knelpunten te benoemen. Een aantal belangrijke aanvullingen die hier zijn gegeven, zijn organisatie van zorg, slikproblemen, communicatie in de palliatieve fase en preventie. Zo licht één van de respondenten toe: *"Het gaat vaak over behandeling van mondproblemen en niet over preventie. Meer aandacht voor preventie kan mondproblemen voorkomen"*.

Vervolg

Aan de hand van de resultaten van deze knelpuntenenquête is bepaald dat de volgende onderwerpen in ieder geval zullen worden beschreven in de nieuwe richtlijnmodules:

- Signalering en diagnostiek bij droge mond, infecties in de mond, pijn in de mond, smaakstoornissen en slechte adem;
- Beleid en behandeling bij droge mond, infecties in de mond, pijn in de mond, smaakstoornissen en slechte adem;
- Preventie en voorlichting;
- Organisatie van zorg.

De richtlijnwerkgroep gaat de knelpunten beantwoorden op basis van systematisch literatuuronderzoek en hun ervaringen in de praktijk. De verwachting is dat de herziene richtlijn 'Mondproblemen in de palliatieve fase' in het tweede kwartaal van 2024 gereed zal zijn.

Figuur 1. Resultaten knelpuntenenquête 2022